

Introduktion

Den här uppgiften omfattar recensioner av två kapitel i Edgells *The sociology of work* (Edgell, 2006). Detta är den andra recensionen, och den avser kapitel 10 – *Globalization and the Transformation of Paid and Unpaid Work* (Edgell, 2006:182-203).

Recension

Edgells tes är att även om det sannolikt ligger en multi-orsaks-förklaring bakom globaliseringens utveckling, så har den industriella kapitalismen varit en stark och viktig drivkraft. Teknik och maskiner som gjort det lättare och snabbare att kommunicera varor och tankar över världen, och kapitalismen som i sina grunder bär på drivkrafter att ständigt söka efter billigare arbetskraft och nya marknader för sina produkter har gjort att världen blivit mindre och globalisering tagit fart. Denna utveckling har gjort att förändringen av synen på arbete spridits över världen. Edgell nämner dessutom att utvecklingen av obetalt arbete inte haft samma intensiva takt som globalisering av betalt arbete, vilket ytterligare understryker kapitalismens påverkan. Övriga orsaker som kan ligga bakom globaliseringen, enligt Edgell är; rationalism, som är en geografiskt och till viss del kulturellt frikopplad grund för idéer och utveckling, och regleringar som genom gemensamma ansträngningar mellan länder och internationella samfund uppmuntrat och gjort det möjligt att handla över gränser.

Han nämner den feministiska rörelsen som utvecklats parallellt med globaliseringen, och påpekar att den patriarkala familjen globalt sett är i kris, men att det fortfarande är kvinnor som är överrepresenterade i andra typer av arbetsformer än de med fast anställning, heltid och lokaliserat på en tydlig arbetsplats. Att kvinnor på detta sätt tenderar att utföra osäkra, lågavlönade och lågstatusklassade arbetsuppgifter är en tydlig effekt av den industriella kapitalismen, och även om kapitalismens intåg världen över gett fler kvinnor mer makt genom egen inkomst är det dock fortfarande så att kvinnor gör det mesta av hushållsarbetet vilket bekräftar en fortsatt obalans i fördelningen av arbete, sett ur ett större perspektiv.

Ett av de mest spännande avsnitten i kapitlet handlar om transformeringen av betalt arbete, och hur stora globala företag söker efter billig arbetskraft världen över vilket gett upphov till s.k. *sweat shops* i zoner som med skattelättnader, minimala arbetsregler och svaga fackföreningar, för att locka internationellt kapital att flytta sin produktion dit. Edgell beskriver Brasilien som ett typexempel för vart vi är på väg, med få som jobbar full tid och med osäkra arbetsförhållanden för de som har ett heltidsjobb, men där VW:s fabrik i Resende försökt hitta en medelväg via låga löner men med hög kompetens och säkra arbetstillfällen

och där VW endast arbetar med kvalitetsarbete, marknadsföring och försäljning och utkontrakterar resten till lokala underleverantörer, som delar risker och vinster.

Den starkaste förändringen i globaliseringens fotspår, enligt Edgell, är den kraftigt ökade kontrasten mellan kapital och arbetskraft. Kapitalet koncentreras i större och större volymer i färre och färre organisationer, och i vissa fall är det större kapitalvolymer än vi ser i flera av världens länder. Där kapitalet globaliserats snabbt har inte alls organisationen av arbetstagare nått lika långt. Edgell ger något enstaka exempel på hur fackföreningsrörelser har agerat internationellt, men i väldigt stor utsträckning är arbetskraften lokal. Vi ser tecken på att vi blir mer och mer individuella i våra arbeten medan kapitalet och ägarna blir mer och mer samlade och globalt organiserade. Det ger en mörk framtidssyn, men Edgell tar upp alternativ och bedömer att vi inte kommit tillräckligt långt i globaliseringsprocessen för att veta säkert.

Personlig reflektion

Edgell blandar egna slutsatser med hänvisningar till andra sociologers arbete och verk. Det fungerar i de allra flesta fall väldigt bra, men i vissa stycken blir han lite passiv och för snarare en diskussion mellan andra författare än att föra fram sina egna slutsatser. Det exemplifieras i flera delar av stycket som handlar om *The transformation [of] paid work?* där han pendlar mellan att beskriva Beck, Castells och till viss del Abreu och huruvida de är överens eller om det finns skillnader i deras synsätt. Han har också en väldigt hög ambition med hela boken, och det speglar sig också i detta kapitel. Jag upplever att han vill få med så mycket som möjligt i ett enda komprimerat kapitel, vilket blir omöjligt då ämnet är globalisering. På det sättet blir kapitlet lite svårare att förstå än det första kapitlets inledande resonemang om den historiska utvecklingen av arbete.

Jag som arbetar på ett stort internationellt företag som utlokaliserar arbete till Indien fann detta kapitel extremt intressant. Å ena sidan är jag en lokalpatriot som är intresserad av Sundsvall och mitt-sverige som regioner, men å andra sidan är jag en konsultchef som tjänar pengar på att använda arbetskraft på andra sidan jorden som kostar mindre och kan mer än mina svenska kollegor. Våra kontor i Indien är ganska långt från de sweat-shops-kulturer som Edgell beskriver, men grunderna är de samma.

Det finns lite för många stavfel för att jag ska känna mig nöjd (se [of] i texten här ovan), men trots detta fungerar kapitlet väldigt bra för att förklara de globaliseringsfenomenen vi ser i vår samtid. Jag vill läsa mer.

Edgell, S. (2006). *The sociology of work*. London: SAGE